شماره صندلی :	باسمه تعالی	تعدادصفحات : ۴
نام و نام خانوادگی :	اداره کل آموزش وپرورش استان البرز	نام درس: فارسی
کلاس :	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک کرج	نام دبیر: استاد یار محمدی
پایه : دوازدهم	دبیرستان استعدادهای درخشان شهید سلطانی ۱	مدت امتحان : ۸۰ دقیقه
رشته : کلیه رشته ها	نوبت اول ۱۴۰۳ – ۱۴۰۲	تاریخ امتحان : ۱۴۰۲/ ۱۰ /۲۵

بارم	پاسخ سوالات را با خودکار مشکی یا آبی بطور خوانا بنویسید.

الف- قلمرو زبانی (۷/۵)

۱- معنای لغات مشخص شده را بنویسید.(۷۵٪)

الف) عصاره‌ی تاکی به قدرت او شهد **فایق** شده. ب) در **نفیرم** مرد و زن نالیده‌اند. پ) درختان به **مشایعت** او آمدند .

۲- معنای «همت» در مصرع « همتم بدرقه‌ی راه کن ای طایر قدس...» در کدام بیت آمده است ؟ (۲۵٪)

- ذره را تا نبود همت عالی حافظ/ طالب چشمه‌ی خورشید درخشان نشود
- دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف / ای خضر پی خجسته مدد کن به همتم

۳- معنای « دستور » را در « ندیم و حاجب و جاندار و دستور / همه رفتند خسرو ماند و گنجور » بنویسید.(۲۵٪)

۴- یکی از یاران به طریق انبساط گفت : از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟ معنای واژگان مشخص شده چیست؟ (۵٪)

۵- شکل درست واژگان را با توجه به معنا انتخاب کنید و در جای خالی قرار دهید.(۵٪)

۱ - در گوشه‌ی سلامت ..... چون توان بود / تا نرگس تو با ما گوید رموز مستی. الف) مسطور ب) مستور

۲- سواحل دریای مدیترانه از زیباترین ..... عالم است. الف) نواهی ب) نواحی

۶- در کدام گزینه تحول معنایی واژه‌ای مانند مثال ارائه شده است؟ (۲۵٪)

مثال : برافراخت شمشیر شیر اله / سپر بر سر آورد آن اژدها

الف) برفتند با جوشن و خود رزم / تو گفتی که هرگز نبوده‌است بزم ب) مرا رفت باید بدین چاره زود / رکاب و عنان را بباید بسود

۷-معنای واژه‌ی مشخص شده چیست و براساس کدام رابطه‌ی معنایی(ترادف و.....) است؟ (۲۵٪)

سیر را جزو گیاهان دانسته‌اند .

۸- در بیت «حافظ ز غم گریه نپرداخت به خنده / ماتم زده را داعیه‌ی سور نباشد » برای یک واژه هم آوا بیابید و معنای آن را بنویسید.(۵٪)

۹- غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.(۵٪)

الف) نتوان شبح تو گفتن که تو در وهم نیایی ب) این دیوارهای قتور از روزگاران باستان برجای مانده است.

۱۰- در ابیات زیر مورد محذوف و نوع حذف را بنویسید. (۵٪)

الف) گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند ب) نگشت آسایشم یک لحظه دمساز / گهی از گربه ترسیدم گه از باز

۱۱- نقش دستوری ضمایر متصل را در عبارات زیر بنویسید.(۵٪)

الف) گفتمش در حین وصل این ناله و فریاد چیست / گفت ما را جلوه‌ی معشوق در این کار داشت

ب) دیدمش خرم و خندان قدح باده به دست / واندر آن آینه صد گونه تماشا می‌کرد.

۷/۵

www-kanoon.ir

۱۲- کدام گزینه بر اساس شیوه‌ی (نهاد + مفعول + مسند + فعل) ساخته شده‌است؟(۲۵٪)

الف) عاشقی شیوه‌ی رندان بلاکش باشد. ب) عاشق بی عشق چه‌گونه زندگانی کند. پ) به لطف خویش او را ارجمند کرد.

۱۳- در کدام عبارت افعال ربطی در دو شکل اسنادی و غیر اسنادی به کار رفته است؟(۲۵٪)

الف) مرغ روحش کاو همای آشیان قدس بود / شد سوی باغ بهشت از دام این دار محن[رنج‌ها)

ب) دل عاشق آن ماه جهان افروز است/ جان شیفته ی سرو دل‌آرای تو شد.

۱۴- نوع «را» در « گفت: نزدیک است والی را سرا آنجا شویم » ..... است.(۲۵٪)

۱۵- نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید.(۵٪)

الف) خامش منشین خوش همی خند ب) دیوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید.

۱۶- وابسته‌های وابسته را در نمونه‌های زیر بیابید و نوع آن‌ها را بنویسید.(۱)(برخی نمونه ها ندارند)

الف) فراش باد صبا ب) کتاب کهن تاریخ پ) انسان بسیار ارجمند

ت) هزار دشت پریشانی ماندگار ث) همه‌ی مردم این ناحیه ج) آن انسان پرهیزگار خردمند

۱۷- نوع «واو» را در عبارت زیر بنویسید.(۲۵٪)

- آن شب نیز من خود را روی بام خانه گذاشته بودم و به نظاره ی آسمان رفته بودم.

۱۸- در کدام گزینه نقش تبعی وجود ندارد ؟ (۲۵٪)

الف) من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می رود ب) روا داری که من بلبل چو بوتیمار بنشینم

پ) بر دل تو دل ندادن مشکل است

ب) قلمرو ادبی (۵/۵)

۱- در عبارت زیر وجه شبه و معنای کنایه را بنویسید.(۵٪)

- عشق آتش است هرجا که باشد رخت دیگری ننهد.

۲- در نمونه‌های زیر استعاره ، ایهام تناسب و اسلوب معادله را مشخص کنید.(۷۵٪)

- برمن ز بن این بنا کا باید / از ریشه بنای ظلم برکند.
- نکن که کوکبه ی دلبری شکسته شود / چو بندگان بگریزند و چاکران بجهند.
- به عشوه ای که سپهرت دهد ز راه مرو / تو را که کفت که این زال ترک دستان گفت.
- محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست.

۳- در هر یک از نمونه های زیر آرایه‌ی ادبی یافته آن‌ها را بنویسید. (۱/۵)

الف) بدان که از نام‌های حسن یکی کمال است و دیگری جمال.

ب) من آن نگین سلیمان به هیچ نستانم / که گاه‌گاه بر آن دست اهرمن باشد.

پ) رزق ما آید به پای میهمان از خوان غیب / میزبان ماست هرکس می‌شود مهمان ما

۵/۵

www-kanoon-ir

۴- در کدام عبارت حسن تعلیل دیده نمی‌شود؟ (۲۵٪)

الف) دلم خانه‌ی مهر یار است و بس / از آن می‌نگنجد در آن کین کس

ب) رخت بربست ز دل شادی و هنگام وداع / با غمت گفت که یا جای تو یا جای من است

پ) معنی آب زندگی و روضه‌ی ارَم / جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست؟

۵- درست یا نادرست بودن گزاره‌های زیر را در برابر آن‌ها بنویسید. (۷۵٪)

الف) کتاب تمهیدات اثر شیخ شهاب الدین سهروردی است.

ب) دماوندیه غزلی از ملک الشعرای بهار است.

پ) از پاریز تا پاریس نوشته‌ی دکتر شریعتی ااست.

۶- کتاب فصه یرشیرین فرهاد اثری از ..... است. (۲۵٪)

۷- معنای مجازی قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.(۵٪)

- ناله‌ی **مرغ اسیر** این‌همه بهر وطن است / مسلک **مرغ گرفتار** قفس همچو من است

۸- حفظ شعر (جاهای خالی را با کلمات و عبارات درست پر کنید)(۱)

گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد .....

در ..... پیش ادیب عشق هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

..... کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران

آیینه‌ی نگاهت پیوند صبح و ساحل لبخند گاه‌گاهت .....

قلمرو فکری (۷نمره)

۱- معنای روان نمونه های زیر را به نثر امروزی برگردانید.(۳/۲۵)

۱- وآن آتش خود نهفته میسند.(۲۵٪)

۲- پروانه قوت از عشق آتش خورد (۲۵٪)

۳- سینه خواهم شرحه شرحه از فراق (۵٪)

۴- پرده هایش پرده‌های ما درید (۵٪)

۵- آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند (۷۵٪)

۶- فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ی ابر بهار را فرموده بنات نبات در مهد زمین بپرورد.(۱)

۲- مفهوم نمادهای متضاد را در بیت زیر بنویسید.(۵٪)

- ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

۳- مفهوم بیت زیر را بنویسید.(۵٪)

- راستی خاتم فیروزه‌ی بواسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود

۷

www-kanoon-ir

۴- لزوم تحمل هوشمندانه‌ی سختی ها برای رشد و اشاره به ظرفیت انسان‌ها در کدام ابیات زیر دیده‌می‌شود.(۵٪)

- دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی مرداد مه و گاه دی اش نام نهادند
- صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند
- هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد هرکه بی روزی‌ست روزش دیر شد
- همچو نی زهری و تریاقی که دید همچو نی دمساز و مشتاقی که دید

۵- مفهوم نهایی نمونه‌های زیر را بنویسید.(۷۵٪)

- انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت
- بر کش ز سر آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند
- خانه‌ای کاو سود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است

۶- مفهوم نهایی دوبیت پروین اعتصامی را در یکی دو کلمه بنویسید(۵٪)

- گفت آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه گفت در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست
- گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست

۷- عبارت « واصفان حلیه‌ی جمالش به تحیر منسوب که ما عرفناک حق معرفتک) با کدام بیت قرابت دارد؟ (۲۵٪)

- قلم بگرفته نقاشان که جانم مست کف‌هاشان / که تصویرات زیباشان جمال شاخسار آمد
- هیچ نقاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد وآن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای

۸– سهروردی سه پایه ی رسیدن به حسن (کمال و جمال) را چه می داند؟! بنویسید.(۷۵٪)